

21 Supplementa Auctoris, ad num. 22.
23 Additiones ex aliena manu.

NOMINE Brevis apostolici veniunt illæ literæ pontificiæ, quæ in membranis subtilibus, & candidis caractere latino, nitido, eleganti, ac intelligibili sunt descriptæ, & non sigillo plumbeo, sed cera chordulis lineis inclusa, annulo Piscatoris sunt signatæ, ac manu Secretarii subscriptæ. Rota de exec. liter. apostol. cap. 2. num. 30. Ameyden. de styl. Datar. cap. 28. num. 2. Reiffenstuel. lib. 1. decret. tit. 2. num. 16. Petra tom. 2. ad constitut. apostol. §. 2. Proamial. num. 1. Tales literæ pontificiæ, seu brevia apostolica signantur annulo Piscatoris, sic dicto ab insculpta Imagine S. Petri eo modo, quo è navicula in mari piscabatur, quo annulo simpliciter usum fuisse Divum Petrum traditur; Petra loc. cit. n. 2. & cante servatur apud intimum familiarem Papæ, post cujus mortem statim frangitur per Cardinalem Camerarium. Hæc brevia subscribuntur tantum à Secretario Brevium, qui solet esse aliquis magnus Prelatus, vel Cardinalis maximæ doctrinæ, & apprime versatus in sacris canonibus, & in variis styli Apostolicæ pro concedendis gratiis, & expediendis literis pontificiis. Dicuntur autem Brevia, quia res in ipsis contentæ conscribuntur summam, & in brevioribus verbis, quàm in bullis, in quibus magis pontificia dignitas longiori sermone explicatur. Rebuffus in praxi benefic. n. 6. Cherubin. ad Bullarium lib. 2. fol. 86. ad bullam 18. Gregorii XIII. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. Gloss. 60. n. 19. Petra l. c. n. 2. Vel cum interdum prolixitate sua non respondeant hujus nominis etymologie, dicuntur Brevia ex eo, quia in brevibus materiis, seu brevis negotium concernentibus, concedi solent; nam in arduis negotiis communis Bullæ expediuntur. Rebuff. in addit. ad reg. Cancell. 34. §. Breve. Cardin. de Luc. tom. 3. de relatione curia discurs. 7. num. 9.

Nomine Bullæ veniunt illæ literæ pontificiæ, quæ expediuntur sub plumbo, sive sigillo plumbeo pendente ex chordulis, conscriptæ in membrana magis nigra, & rudi, atque antiquo caractere Gothico; Cardin. de Luca tom. 3. de relat. Curia disc. 7. num. 9. Reiffenstuel. loc. cit. Rebuffus ad dict. regul. Cancell. circa fin. ubi addit, sicuti praxis habet, quod si bulla expediatur in materia gratiæ, sigillum plumbeum pendeat ex chorda ætica; si vero fuerit bulla Justitiæ, seu data in materia contentiosa, illud pendeat ex chorda de carne, uti jam antea observavit Felinus in cap. Postulatis, num. 1. §. Dum declarati de rescriptis, & hoc sigillum custoditur in Palatio Vaticano per Præsidentem Plumbi, & statim rumpitur post obitum Pontificis, sicut Piscatoris. Bullæ scribuntur in membranis rudibus cum caractere Gothico, licet latino, ducto tali usu ab eo tempore, quo Sedes Apostolica residebat in civitate Avenionensi. Cardin. de Luca loc. cit. n. 12. Petra loc. cit. n. 18. Bulla vocatur à Boule, quo nuncupabantur ornamenta quadam orbicularia. Carol. Dufresne in Gloss. verb. Bulla. Petra loc. cit. §. 1. Proamial. num. 2. & ex hoc existimatur morem invaluisse, ut sigilla quoque propter formam orbicularem nuncupentur Bullæ; Petra ibidem. Bulla enim proprie erat Imperatoris sigillum, quod apponi consueverat in literis ad vasa continentibus; cap. Licet, de crimine falsi, & quia sigillum erat aureum, dicebantur hujusmodi imperiales literæ bullæ aureæ, juxta Gloss. verb. Aurea bulla in Clemens. 1. de Jurisjur. Siquæ bullare idem est, ac sigillare, & literæ bullatæ, sigillatæ significantur. Arnoldus Histor. Sclavor. lib. 7. c. 14. ibi: Et Rex vadit, ait, & post modicum revertitur, & invenies literas bullatas. Opingh. de Jure sigilli cap. 7. Petra loc. cit. num. 9.

Brevia, & bullæ inter se multipliciter differunt. Primò, quia brevia à Curia romana expediuntur per Secretariam apostolicam sub annulo Piscatoris; bullæ vero expediuntur per Cancellariam apostolicam sub sigillo plumbeo habente hæc temporibus ex una parte imaginem SS. Petri & Pauli, & ex altera nomen Papæ regnantis impressum, quod sigillum est suum ultimum complementum, adeo ut ipsæ bullæ ante illius appensionem, nec

dum expeditæ censeantur; cap. Licet 5. de crimine falsi. Rota part. 5. tom. 2. decis. 560. num. 4. Secundò, quia brevia scribuntur in membranis magis nigris, & grossis, seu rudibus. Tertio, quia brevia scribuntur caractere latino, juxta nostrum usum intelligibili, nitido, eleganti; bullæ verò scribuntur caractere antiquo Gothico, licet latino, nulla linea, nec puncto adhibitis nec servata orthographia, sicut in brevibus observatur. Quartò, quia in brevibus data incipiunt annuam à die Nativitatis: In bullis verò à die Incarnationis. Quintò, quia in brevibus ponitur data temporis brevior; In bullis verò data temporis longior. Sextò, quia brevia incipiunt cum his verbis ad formam tituli: Clemens Papa XII. Bullæ verò incipiunt cum verbis: Clemens Episcopus Servus Servorum Dei, non in medio, & forma tituli, sed à capite versiculi. Septimò, quia brevia expediuntur etiam ante Papæ coronationem; Bullæ verò regulariter solum post Papæ coronationem; & dato quod ratione dilata coronationis expediatur ante ipsam aliqua bulla, quæ etiam media seu dimidia bulla idè appellatur, quia Pontifices tunc temporis non bullant bulla integra, sed mediam tantum bullam ponunt, seu sigillum plumbeum, habens ex uno latere capita SS. Apostolorum Petri, & Pauli insculpta, & ex alio latere, quo ponitur nomen, bulla est sine nomine. Vide Fagnan. in capit. Licet de electione num. 9. tunc inscribitur Pontificatus, ut infra: Datum suscepti à nobis Apostolatus officii anno &c. ubi post coronationem inscribitur Pontificatus absolute, ut infra: Datum Pontificatus nostri anno &c. incipiendo tantum anno Pontificatus à die coronationis, ut observavit Fagnan. lib. 1. de cr. in cap. Licet 6. de elect. n. 9. & 10. Petra loc. cit. §. Tertio proam. n. 7. Et quoad supra dictas, & alias differentias inter brevia, & bullas, vide Corrad. in prax. dispens. lib. 2. cap. 7. n. 29. Ros. de execut. liter. apostol. cap. 2. n. 67. Petram loc. cit. n. 6. & 7. Gonzal. ad regul. 8. Cancellar. Cardin. de Luc. in relat. roman. Curia disc. 7. Ameyden. de stylo Datarie. Reiffenstuel. lib. 1. decretal. cit. 2. §. 1. n. 19. & 20. & alios Canonistas passim.

Non obstantibus autem supradictis, & aliis differentiis inter brevia, & bullas & non obstante, quod major fides soleat adhiberi bullis, quàm brevibus, ex quo bullæ sint solemniori ritu conscriptæ omnibus patent, ut observavit Gonzal. ad regul. 8. Cancell. Gloss. 59. num. 6. & Petra loc. cit. §. 3. Proamial. n. 14. Tamen in hoc conveniunt, quod brevia apostolica rite confecta, tantam vim habeant in illis materiis, in quibus conscribuntur, quantum habent bullæ in ceteris materiis; ac proinde brevia rite confecta parificantur, & conveniunt in effectu cum bullis; siquæ non solum ille incidit in crimen falsi, hujusque penis tenetur, qui corruptit bullas Romani Pontificis; sed etiam qui falsificat, & corruptit brevia apostolica; argum. cap. Ad falsarium 7. de crimine falsi, & notat Rebuff. in addit. ad regul. 34. Cancellar. §. Breve. Reiffenst. loc. cit. num. 18. Gonzal. loc. cit. num. 15. Petra loc. cit. num. 14. Unde etiam brevia apostolica habent vim legis, leg. fin. cod. de legibus. Rota part. 10. recent. decis. 79. num. 9. Non esse tamen censendos ab Episcopo excommunicatos qui mutant verba in literis apostolicis rei veritatem non inficientia, solidis rationibus defendit Maraviglia in leg. Prudentiæ episcopalis contra nonnullos ibidem citatos.

In majorem præcedentium comprobationem vide per tot. quæ in verb. Annulus, & v. Degradato, exponuntur, ibique recognoscantur addition. novis. hisp. Circa literarum apostolicarum executionem mente retineantur additiones hispan. verb. Alternativa, Cancellaria, n. 20. verb. Concilium, verb. Confraternitas, vers. Antequam; verb. Notarius, & Sedes vacans.

Gratiarum genera per Secretariam brevium secretorum private expendenda sub pena nullitatis, assignantur à Benedicto XIV. tom. 1. consil. 145. incip. Giavissimum §. 5. nempe altaria portallia, altaria privilegiata, concessiones habitus militiæ Domini nostri Jesu Christi, aut alterius militiæ similis, Advocaciones causarum, & extinctiones litium, Abbreviatoriæ Nuntiarum, & plurima alia, quæ ibi enumerantur, & brevitas

Tis gratia ibi videnda relinquuntur. Et quæ promiscue per eandem, & Datariam apostolicam expediti possunt, assignatur ibid. §. 6. neque confirmationes contractuum, statutorum, privilegiorum, ordinationum, concordiarum, & transactionum, tam in forma communi, quàm in forma specifica: Absolutiones cum dispensationibus ad ordines super irregularitate proveniente ex defectu corporis, vel ex delicto, non tamen homicidii in statu ecclesiæ commissi; confirmationes decreti judicii, & alia multa ibi videnda, una cum illis, quæ Datarie Apostolicæ privative quod Secretariam prædicam reservantur. Sæpe in foro de eo quæstio est, utrum bullæ vere sint, an falsæ. Longum autem esset cunctas regulas tradere, quibus veræ à falsis Bullis sint discernendæ; Consule pro re nata Rotam in Ratisbonen. Vicarie 1. Aprilis 1743. cor. bon. memor. Vais, & 4. Mart. 1746. coram clar. mem. Millin. in Nullius seu Terraconen. Præcedentiæ 13. Maji 1746. cor. mox memorato clar. mem. Millin. 20. Februar. & 19. Jun. 1747. coram R. P. D. Elephantuc. &

BULLA CRUCIATÆ.

SUMMARIUM.

- 1 Bulla Cruciatæ unde dicta, & quid sit, ad numer. 2.
- 3 Quid requiratur ad illam obtinendam, ad n. 10.
- 11 Quantum durat, ad n. 12.
- 13 Ut Bulla communis prosit, quid requiratur, ad numer. 15.
- 16 An possit sumi pro alio, ad n. 19.
- 20 Quoties sumi possit.
- 21 Varia privilegia per Bullam concessa tempore interdicti, ad n. 28.
- 29 Facultas vescendi lacticiis, ad n. 40.
- 41 Lucrandi variis indulgentiis, ad n. 42.
- 43 Lucrandi indulgentiis stationum, ad n. 46.
- 47 Eligendi Confessarii pro absolutione à reservatis, ad n. 52.
- 53 Et pro commutatione votorum, ad n. 57.
- 58 Facultas Commissarii suspendendi indulgentias, ad num. 64.
- 65 Et faciendi compositionem super bonis illicitè acquisitis, & retentis, &c. ad n. 74.
- 75 Quot Bullæ ad hunc effectum accipi possint.
- 76 Taxa hujus Bullæ.
- 77 Requisita ad ejus acquisitionem, ac valorem, ad numer. 81.
- 79 Prodest etiam defunctis.
- 80 De Bullis pro defunctis, ad n. 90.

BULLA Cruciatæ sic dicitur, quia olim hæc Bulla concedebatur militibus, qui rubeo signo Sanctæ Crucis insigniti ad bellum contra Turcas proficiscerentur sub Urbano II. & in Concilio Lateranensi sub Julio II. & nunc concedi solet cunctis utriusque sexus Christi fidelibus in regnis, ac provinciis omnibus Hispaniarum regi subjectis certam operam, seu operam in subsidium belli contra infideles, & hæreticos conferentibus.

Unde Bulla Cruciatæ recte describitur quod sit Diploma, seu Breve Pontificum continens gratias multas concessas Christi fidelibus, sive per pugnam, sive per pia opera, sive per eleemosynam ad bellum contra infideles, & hæreticos concurrentibus; Est in communis.

Ad obtinendam valide hanc Bullam debet quis consistere in regnis, vel provinciis, seu territorii Regi Hispaniarum subjectis, vel ad illa accedere, ut patet ex verbis Bullæ, ibi: Consistentibus, & ad illa declinantibus. Hinc non valet Bulla in regnis, insulis, aut locis, quæ ab obedientia, & dominio Regis Hispaniarum recesserint, & obedientiæ, ac dominio alterius Principis se cum juramento submiserint. Nisi Summus Pontifex Bullam in favorem talis regni, insulæ, aut loci denuo concesserit. La-Croix l. 8. tract. de Sancta Cruciatæ Bulla

dub. 2. vers. Inferitur secundò, & alii passim. Unde etiam si alicui existenti extra regna, & provincias Bullæ, ab alio accipiatur, & remittatur Bulla, non poterit gaudere Bullæ privilegiis, quia bulla requirit, ut qui ejus privilegiis gaudere voluerit, eo tempore quo Bulla accipitur, sit in eipso loco, cui Bulla conceditur. La-Croix l. c. vers. Deducitur quinto. Felix Potest. 1. 1. p. 4. cap. 10. n. 341. & alii.

Possunt tamen extranei valide recipere Bullam, si personaliter ad locum Bullæ accedant, etiam solum transierint per unum diem, immò per unam horam quacumque causa, etiam solo animo sumendi Bullam, & statim discedendi, quia Bulla conceditur non solum illis, qui in regnis, & insulis Regi Hispaniarum subjectis fixæ commorantur, sed etiam illis, qui ad illam ditionem declinant, seu adveniunt, ut pater ex adductis Bullæ verbis. Consistentibus, & ad illa declinantibus; Et idem dicendum est etiam solum ad illius loci, seu civitatis maritimum portum perveniat, & inde mittant amicos, qui ipsis Bullam accipiant, ipsis in civitatem, immò in litus non descendentibus, quia porrus absolute, & simpliciter pars est civitatis, seu regni. Tamburin. tract. de Bulla Cruciatæ, cap. 3. num. 1. & 2. La-Croix loc. cit. vers. Habetur septimo, & alii. Ipsi autem extranei, si de loco acceptæ Bullæ transeant ad locum, ubi Bulla non valet, possunt adhuc ibi gaudere privilegiis ejusdem Bullæ, exceptis privilegiis, quoad lacticia, & carnes, quia ista sola privilegia extra provincias Regi Hispaniarum subjectas expresse in Bulla excipiuntur, minime verò alia. Exceptio autem firmat regulam in contrarium in casibus non exceptis, l. Quæsitum 12. §. 43. ff. de instru. & instrumeto legato, cap. Dominus 6. caus. 32. quest. 71. cap. Quoniam 2. de conjugio leprocorum cum similibus. Vid. v. Arma, vers. Axioma: 1. p. 23. vers. Auditor in fin. num. 7. pag. 251. Concordat lex etiam 2. tit. 2. p. 7. Mendo disp. 3. num. 6. Suarez l. 8. de legibus cap. 26. num. 4. Felix Potestatis loc. cit. numer. 3840. La-Croix loc. cit. vers. Inferitur quartò, cum aliis ibi allegatis.

Pro Bulla Cruciatæ obtinenda, ejusque privilegiis fruendis debet quis, vel propriis expensis militare personaliter in exercitu ab Hispaniarum Rege contra Turcas, aut Infideles misso, aut aliam personalem operam per totum annum præstare. Vel si nequiverit, seu noluerit id personaliter præstare, debet alium ad talem exercitum mittere, ut supradicta suo nomine præstet. Vel tandem si nec per se, nec per alium id præstiterit, debet taxatam à Commissario Bullæ eleemosynam erogare, cum à Summo Pontifice non sit ipsa taxata, sed taxanda à Commissario Bullæ relicta, ut patet ex verbis Bullæ Gregorii XIII. à subsequentibus Pontificibus confirmatæ. Item conceditur facultas Commissario, ut dictam subventionis quantitatem à fidelibus, ut prædicitur, pro viris, & defunctis juxta personarum qualitatem, & bonorum quantitatem arbitrari possit.

Eleemosyna autem à Commissario Bullæ taxata est sequens, diversa pro diversitate personarum; Cardinales enim, Patriarchæ, Primate, Archiepiscopi, Episcopi, Abbates habentes jurisdictionem episcopalem, Inquisitiones, & Dignitates Cathedralium, Duces, Marchiones, Comites, Commendatores Majores, Præroges, Generales, & alii Officiales Curie suæ Majestatis, ac Domini Vassallorum, eorumque uxores, suis viris viventibus, debent pro communi Bullæ vivorum præstare octo regales, seu octo argenteos castellanos. Vidue verò, si nullo proprio titulo ex dictis gaudeant, duos solum regales, aut argenteos castellanos erogare debent. Reliquæ personæ cujuscumque status, & conditionis existant, duos item solum regales, aut argenteos castellanos erogare tenentur.

Pecunia eroganda pro Bulla debet esse propria illius, qui vult Bullam obtinere, cum Pontifex in Bulla expresse dicat: Ex bonis sibi à Deo collatis. Unde non potest obtineri Bulla cum pecunia in individuo futiva, cum ipsa non sit propria, sed aliena. Potest tamen obtineri Bulla cum tali pecunia futiva, si jam fuerit ita immixta cum alia propria furis, ut discerni non possit, quia in tali casu illa per dictam immixtionem jam transit in do-

dominium furis, & potest illam utiliter in elemosynam dare, licet ipsi furi remaneat onus restituendi tantumdem, ut patet ex dictis sub verb. Dominum art. 3. n. 82. Unde si ex illa potest fur facere valide elemosynam, poterit etiam valide cum illa Bullam obtinere, & ejus privilegiis gaudere. Sic etiam meretrix cum pecunia ex meretricio acquisita potest valide Bullam accipere, quia licet illa peccaverit, dum eam medio peccato acquisivit, tamen pecunia est sub pleno ejus dominio, & omnino suo, ut patet ex dictis sub verb. Meretrix. Sic Doctores communiter. (Leg. 12. tit. 20. p. 1.)

8 Regulares quamvis nihil proprium habere possint, cum quidquid acquirunt Monachus, acquirat Monasterio, (Vid. verb. Alimenta, in add. hisp. nois. post num. 47.) Statutum 1. caus. 18. quest. 1. cap. Abbates 16. caus. 18. quest. 2. cap. Quia ingredientibus 7. caus. 18. quest. 3. cap. In presentia 8. de probat. cum similibus, tamen ex pecuniis sibi ab amicis, seu parentibus donatis, aut suis licitis officiis acquisitis, prestando presentem de licentia suorum Superiorum debitam elemosynam, valide Bullam possunt obtinere, & privilegiis sibi ex ipsa competentibus gaudere, quia cum Pontifex facultatem obtinendi Bullam concedat etiam Regularibus, censetur tali defectui satis superque supplere, ut recte docet Tamburin. loc. cit. cap. 3. §. 6. n. 3.

9 Pauperes etiam debent elemosynam erogare pro obtinenda Bulla; Tambur. loc. cit. §. 1. num. 12. & alii contra Henrici lib. 7. cap. 20. Et ratio est, quia Bulla tanquam opus accessorium requirit generaliter ab omnibus, pro consecutione ejus privilegiorum, elemosynam; Verba autem generalia generaliter sunt intelligenda; cap. Quia circa 22. de privilegiis; & qui dicit omnes, neminem excipit; cap. Solite 6. §. Nobis, de majori. & obediunt. cap. Si Romanorum 1. dist. 19. l. Præses 3. ff. de Offic. Præsidis, l. A Procuratore 13. Cod. Mandati. Si enim voluisset Pontifex excipere pauperes ab hac obligatione prestandi elemosynam, expressisset, cum quod voluit expresserit; arg. cap. Inter corporalia 2. §. Sed neque istud, de translat. Episc. cap. Ad audientiam 12. de decimis cum similibus. (Doctrinam præcedentem confirmant leg. 10. ibi: Nin le empece tiempo: tit. 26. p. 4. 8. ibi: E non debe: tit. 4. p. 5. 8. ibi: rason qualquier: tit. 7. p. 6. cum leg. 2. tit. 2. p. 7. Vid. verb. Auditor, in fin. num. 12.)

10 Tales autem pauperes impotentes ad præstandam taxatam elemosynam pro obtinenda Bulla, licet non possint acquirere indulgentias à Bulla concessas, lucrari tamen possunt alias indulgentias extra Bullam, quamvis à Commissario suspensas durante anno promulgationis; Bardi p. 2. tract. 1. cap. 1. sect. 6. Quintanadvenas in appendic. ad singul. de Penit. tract. 3. dub. 12. num. 3. & 6. cum Ludovico à Cruce ibi citato contra Mendo, & Tambur. loc. cit. num. 13. Et ratio est, quia non potest præsumi ex pietate Pontificis, quod velit private ordinariis indulgentias similes impotentes pauperes, qui sine culpa Bullam habere non possunt; cum rem, quæ culpa caret, in damnum vocari non conveniat; cap. Cognoscens 2. de constir. l. Gracchus 4. Cod. Ad Leg. Jul. de adulteriis. Nec sit addenda afflictio afflictis; cap. Ex part. 5. de cleric. agrotante, cap. Cum percussio 7. q. 1. (Leg. 12. tit. 14. p. 3. 26. tit. 1. g. tit. 31. p. 7.)

11 Bulla durat per annum integrum, qui annus incipit à die promulgationis Bullæ in quovis respectivo loco. Habetur expresse in ipsa Bulla. An autem hic annus debeat numerari naturalis de die in diem, nempe à die promulgationis usque ad finem duodecim mensium; vel ecclesiasticus ab una promulgatione ad aliam, nempe à Dominica Septuagesimæ hujus anni ad Dominicam Septuagesimæ sequentis anni? Variant Doctores. Debere numerari annum naturalem tenet Rodrig. in Bulla §. 5. n. 2. Thomas Sanchez lib. 8. de Matrim. dist. 15. num. 17. in med. Mendo d. 2. cap. 1. & in Append. d. 1. cap. 14. Et contra debere numerari annum ecclesiasticum docent Ludovic. à Cruce d. 1. cap. 10. dub. 12. Trullench. l. 1. §. 1. d. 11. num. 3. Joann. Sanch. d. 55. Gallegus in Bulla cap. 4. dub. 14. Utraque opinio est probabilis; La-Croix loc. cit. cap. 1. dubi 3. vers. Hæc tertia, Tambur. loc. cit. cap. 4. §. 2. num. 3. At secunda vide-

tur probabilior. Et ratio est, quia hæc est res ecclesiastica, ecclesia autem in praxi solet uti anno ecclesiastico, ut patet de Communione pro obligatione, & satisfatione præcepti anni, de interstitiis pro Ordinibus suscipiendis, & hujusmodi, adeoque &c.

Bulla valor durat per totam annum, etiamsi intra dictum annum moriatur Pontifex, vel Commissarius Bullæ, quia gratia concessa non expirat morte concedentis, textu expresse in cap. Si super gratia 9. de Offic. delegati cap. Si cui 36. de præbend. in 6. sic Doctores communiter.

Bulla communis ut prosit, debet necessario & recipi, & acceptari, & simul retineri impressa, aut scripta, ac sigillo, & nomine Commissarii Generalis, seu ejus Delegati firmata. Sic clare habetur ex Bulla, & ex ejus Summario, quod à Commissario Cruciatæ fidelibus solet distribui, & tradit Tambur. loc. cit. cap. 15. §. 1. num. 1. qui ibid. §. 2. sub n. 3. subjungit cum Gallego claus. 14. d. 119. esse etiam in dicta Bulla inscribendum nomen illam accipientis, ut securus in re tanti momenti procedatur, quamvis Bulla id expresse non requirit, ut patet ex ejus verbis ab ipso relatis loc. cit. claus. 14. cap. 15. ibi: "Item mandatur à Summo Pontifice, ut Summarius Bullæ (sane in vulgari sermone impressum, & sigillo Commissarii, vel ejus delegati munitum) per omnes Christi fideles ad prædicandum bellum contribuentes, qui hujusmodi gratiarum participes esse voluerint, recipiant, & retineant." & ex aliis verbis Summarii vulgaris soliti distribui, & ab ipso relatis ibid. cap. 15. §. 1. num. 1. ibi: Dichiaratio, che quelli che la piglieranno, abbiano da ricevere, e conservarsi questa Summario, e Bulla, che e stampata, sigillata, e firmata di nostro nome e sigillo, perchè d'altra maniera non guadagnano detta Bulla, nè le grazie di quella. Adducit autem ad id ibid. §. 2. n. 2. verba Summarii, quod in suo regno Siciliæ Fidelibus distribuitur, ibi: E perchè voi Titio de Amatis avete dati due Reali, ed avete ricevuta questa Bulla essendovi in essa scritto il vostro nome, dichiariamo, che avete conseguito, e vi si concedono le dette indulgenze, e grazie &c.

Ut Bulla prosit, non est necesse, ut eam quis secum ferat, vel manu tangat, quando vult aliquo ejus privilegio uti, sed satis est eam domi suæ retinere, quamvis in alia civitate, immò apud etiam absentem; Tambur. loc. cit. cap. 15. §. 4. num. 2. & alii. Non potest tamen relinquere apud Distributorem, seu Thesaurarium, quia, ne inde subreptam aliquæ fraudes, id prohibetur à Commissario Generali sub pœna excommunicationis, ut patet §. ultimo sua instructionis editæ pro iis, qui de Bullæ privilegii conciones ad populum habituri sunt; Tambur. loc. cit. cap. 3. num. 4. Sebast. Acost. in explic. Bullæ quest. 12. & alii.

Si Bulla amittatur inculpabiliter, potest adhuc qui amisit, ejus privilegiis uti; secus si consilio amittatur, proficiatur, vel laceretur. Sic enim colligitur ex verbis Summarii Bullæ traditi à Commissario, & tenent Gallegus claus. 14. dub. 18. Diana part. 10. tract. 2. resol. 4. Tambur. loc. cit. §. 4. num. 3. & 4. & alii.

Potest Bulla sumi pro Petro à Paulo existente in eadem civitate regni, seu provincie Bullæ, si Paulus illam ferat ad Petrum, vel Petrum de acceptione moneat, & ipse Petrus acceptet. Communis. Id enim docet quotidiana praxis, qua non pauci servi, amicitie utuntur ad recipiendam Bullam.

Immo valet dicta Bulla sumpta pro Petro à Paulo existente in diversa civitate, seu provincia, sed tamen ejusdem ditionis Regis Hispaniarum, ubi promulgatur Bulla, si Petrus admonitus de Bullæ receptione pro se facta eam acceptavit, & Paulus pro Petro elemosynam dedit, & Petri nomen in illa inscripsit, & pro Petro servat; uterque enim est in loco apto ad summptionem Bullæ, ut requirit Summus Pontifex, & ubi actio personalis non requiritur, qui per alium facit, est perinde ac si faciat per se ipsum, textu expresse in Reg. 72. Juris in 6. cui consonat l. Quod jussu alterius 180. ff. eod. ex qua desumpta est talis Canonica Regula juxta Gloss. ibid. vers. Qui facit, Tambur. loc. cit. §. 3. num. 8. & Gallegus loc. cit. claus. 1. dub. 170. cum Suarez, Henrici, Villalobos, &

& Trullench ibi allegatis. (Vid. tit. 5. p. 3. & leg. 20. ad 25. inclusive tit. 12. p. 5. ubi hoc comprobatur.)

Non potest autem valide recipi Bulla pro Petro existente in regno, vel provincia, ubi non promulgatur Bulla, à Paulo existente pariter extra regnum, seu provinciam promulgationis Bullæ, quamvis alteruter, vel uterque esset natus illius regni, vel provincie, ubi promulgatur Bulla. Communis pro clarum textum Bullæ, in qua expressè statuitur, quod solum existentibus, vel declinantibus ad regna, seu provincias Regi Hispaniarum subjectas concedatur Bulla, ibi: Consistentibus, & ad illa demeritis.

19 Bulla non prodest Petro, antequam sit admonitus de acceptione Bullæ pro se facta à Paulo, sive in eadem, sive in diversa civitate ejusdem regni, seu provincie Bullæ, Petrus, & Paulus existant, etiamsi Petrus acceptionem Bullæ Paulo commiserit, & ipse Petrus sciat Paulum esse diligentissimum in exequendis ejusdem negotiis, seu quolibet anno solum eodem die pro se Bullam accipere; Gallegus loc. cit. claus. 14. dub. 180. citans Vegam, & Rodrig. Tambur. loc. cit. §. 3. num. 11. & alii. Et ratio est, quia privilegium Bullæ, & absolutio à reservationis, & similia, cum sint maximi momenti, requirunt certam potestatem, vel saltem vere probabilem, quæ vera probabilitas non adest in nostro casu, sed res potius remanet valde dubia: Petrus enim potest certo moraliter scire fuisse tali die pro se acceptam Bullam à Paulo, qui à multis casibus, & periculis potuit præpediri, ut à morte, infirmitate, oblivione, absentia à loco promulgationis, multitudined negotiorum, & hujusmodi. Unde non adest hic certitudo moralis præterea à Diana, Henriquez, & Villalobos apud Gallegum loc. cit. adeoque &c.

20 Bulla communis potest eodem anno bis sumi, data utraque vice elemosyna taxata, & secunda Bulla inserviet, ut qui eam accipit, possit iterum indulgentiam plenariam in vita, & iterum in morte acquirere, licet per primam Bullam eam acquisierit. Item ut iterum absolvatur ab iis reservatis, à quibus semel forte absolutus fuit per primam Bullam: Et insuper poterit iterum, seu bis accipere eodem anno Bullam pro defunctis, atque adeo bis applicare pro ipsis plenariam indulgentiam. Sic expresse Tambur. loc. cit. cap. 16. §. unic. num. 2. & colligitur clare ex verbis Bullæ Cruciatæ Gregorii XIII. ubi sic expresse habetur: "Ac etiam ut omnes Christi fideles non tantum semel, sed bis singulo quoque anno servatis tenore, & forma prædictis, quibus eodem anno modum summarii sumpserit, tam pro se, quam per modum suffragii pro Animabus in purgatorio detentis indulgunt, concessionibus, & gratiis, & indulgentiis, prædictis uti, & potiri, gaudere, ac dictorum bonorum spiritualium participes fieri valeant, in Domino misericorditer concedimus, & indulgemus."

21 Per communem Cruciatæ Bullam varia conceduntur privilegia taxatam elemosynam ad ipsam obtinendam erogantibus, ut patet ex ipsius Bullæ summario relato à Ludovico à Cruce in expositione ipsius Bullæ in principio libri, & à Mendo in elucidatione ejusdem Bullæ Cruciatæ disp. 1. & ab aliis. Unde omissis brevitatibus igratis, & ut minus ad nos hodiè spectantibus indulgentiis, & privilegiis concessis personaliter ad pugnam contra infideles se conferentibus, seu ad tale bellum alios mittentibus, & Clericis, ac Regularibus exercitum comitantibus, ut milites in spiritualibus adjuvent, traduntur, & explanantur breviter privilegia concessa dictæ taxatam elemosynam pro ipsa Bulla habenda largientibus.

22 Primo igitur conceditur amplissimum privilegium varia complectens circa tempus interdicti, ut patet à clausula completa ad septimam dicti summarii, ibi: Conceditur, ut possint in ecclesiis, in quibus alia divina officia (interdicto durante) quemadmodum celebrare permixtum fuerit, vel in privato oratorio ad divinum cultum tantum deputato ab Ordinario visitando, & designando etiam tempore interdicti, cui ipsi causas non dederint, vel per eos non reterit, quominus amoveatur, & qui facultatem ad id à Commissario Generali habuerint, etiam per horam, antequam elucerec dies, & per ho-

ram post meridiem in sua, ac familiarium, ac consanguineorum suorum presentia missas, & alia divina officia per se ipsos, si Presbyteri fuerint, vel per alium celebrare facere, & tempore interdicti divinis interesse, eis tamen, qui privato oratorio ad præmissa uti voluerint, ut quoties id fecerint, aliquas preces pro unione Principum christianorum contra infideles, eorumque contra eodem victoria fundere tenentur, imponitur. Item conceditur tempore interdicti, id est, interdicti generalis, Eucharistiam, & alia Sacramenta, præterquam in die Paschatis, posse recipere. Item conceditur mortuorum corpora (nisi forte vinculo excommunicationis innodati decesserint) cum moderata funerali pompa sepeliri.

Nomine ecclesiarum, in quibus conceditur habenti Bullam Cruciatæ, ut tempore interdicti possint coram eo, & suis familiaribus, ac consanguineis celebrari, & audiri missæ, & divina officia, intelliguntur quæcumque ecclesie, & oratoria, in quibus fuerint aliæ supra dicta permessa. Et oratoria privata supponuntur jam rite approbata ab Ordinario, cum Bulla non det facultatem ad ipsa erigenda, sed jam supponat erecta, sicuti cum concedit, ut tempore interdicti possit audiri missa in ecclesia, supponit jam ecclesiam erectam, non autem concedit, ut de novo erigatur; Diana p. 9. tract. 1. resol. 23. Tambur. loc. cit. cap. 5. §. 4. num. 2. & 3. Mendo disp. 6. cap. 1. num. 6. Trullench de Bulla l. 1. §. 3. dub. 4. Gallegus loc. cit. cap. 4. dub. 31. Felix Potest. loc. cit. num. 3865. La-Croix loc. cit. cap. 1. dub. 12. & alii plures contra paucos alios.

In oratoris privati ratione Bullæ Cruciatæ majora permittuntur, quam ratione ordinarii indulti Pontificis soliti concedi nobilibus; indultum enim ordinarium non concedit, nisi celebrationem unius missæ; item non concedit ipsam in solemnioribus festivitibus; & non concedit ipsam nisi in presentia domini, ejusque familie, ac hospitium nobilitum, exclusis familiaribus actu non necessariis. Privilegium verò Cruciatæ concedit, ut possint celebrari quot missæ voluerit dominus eodem die; item concedit, ut possint ibi celebrari missæ, & alia Sacramenta Penitentia, & Eucharistia recipi, etiam in solemnioribus festivitibus, præterquam in die Paschatis, de quo numero sequenti; & insuper concedit, ut possint prædictis gratis gaudere etiam familiares non necessarii, & consanguinei non commensales Domini habentis Bullam. Sic patet ex ipsa Bulla; & indulto.

Nun autem per illam particulam Præterquam in die Paschatis prohibetur solum receptio Eucharistia, quæ ad satisfaciendum præcepto paschali præstari debet in propria parochia, an etiam receptio Eucharistia ex devotione? La-Croix loc. cit. cap. 1. dub. 12. §. Respondet secundo, Felix Potest. loc. cit. num. 3866. Tambur. loc. cit. cap. 9. num. 3. & alii tenent, non prohiberi receptionem Eucharistia ex devotione, sed solum ad satisfaciendum præcepto, quia dicunt, quod Bulla per illam exceptionem nihil aliud intendit, nisi quod communio annua ex præcepto fiat in propria parochia, ut Pastor ovium suarum faciem agnoscere possit, & receptionem Eucharistia ex devotione in die Paschatis licere ex consuetudine in ecclesia qualibet; adeoque etiam in oratorio privato. Quia tamen Sac. Congreg. Concil. pluries decrevit, non posse Regulares in die Paschatis admittuntur secularibus Eucharistiam, etiamsi tales persone seculares alia die satisfacerint præcepto, ut in Burgalena, 9. Junii 1644. in Senon. 11. Junii 1650. & in Neapoli. 31. Januarii 1682. videtur id non licere, nisi vere adsit talis consuetudo in locis, ubi promulgatur Bulla Cruciatæ, quia in tali casu cum consuetudo sit optima legum interpret, l. Si de interpretatione 27. ff. de legibus, cap. Cum dilectus 8. de consuetudine ipsa consuetudo, nisi de mente Pontificis, seu Sac. Congr. aliud constet, posset observari; leg. De quibus 32. ff. de legibus, cap. Cum tanto de consuetudine (Prænotio cum leg. 4. §. 5. tit. 2. p. 1. 4. tit. 33. p. 7.)

Habens Bullam an teneatur audire missam diebus festis tempore interdicti? Variant. Idd. Negativam sententiam tenent Coninch. aliique apud Tambur. loc. cit. cap. 5. §. 2. num. 6. quia, dicunt ipsi, nemo cogitur uti suo

BIBLIOTECA CENTRAL
U. A. M. L.

suo privilegio, adeoque obtinens cum Bulla privilegium assistendi missæ tempore interdichi, potest hoc privilegio molle uti, alias non esset privilegium, & honor, sed omnia. Affirmativam autem defendunt Ludovicus à Cruce, Villalobos, Joann. Sanch. Trullench loc. cit. num. 7. Felix Potest. loc. cit. num. 3881. Mendo disp. 25. n. 19. & alii. Et ratio est, quia quando instat præceptum, & quis potest illud adimplere, tenetur ad impletionem. In diebus autem festis instat præceptum audiendi missam, & qui habet Bullam Cruciatæ, potest illud adimplere audiendo missam, adeoque tenetur audire. Quæ opinio affirmativa est probabilior, & securior, ut tenet etiam La-Croix loc. cit. dub. 11. art. 5. vers. Respondetur, quamvis negativa sit etiam probabilis, ut dicit ipse loc. cit. & Tambur. loc. cit. num. 7. & alii.

27 Qui Bullam recipiunt, nisi excommunicati decedant, possunt tempore interdichi cum moderata pompa sepeliri, quæ moderata pompa ex Corduba apud Ludovicum à Cruce loc. cit. d. 7. num. 2. est, ut cum cantu, & tribus campanarum clamoribus cadaver deferatur, & sepeliatur apertis januis ecclesie, sed sine missa; seu est medietas pompæ, & solemnitas, quæ juxta qualitatem defuncti ferret extra tempus interdichi. At verò Ludovicus à Cruce loc. cit. Rodriguez, Villalobos, & Trullench citati à Mendo loc. cit. num. 47. dicunt, illam esse moderatam pompam, quæ juxta consuetudinem locorum fuerit ab Episcopo, ut ejus Vicario, vel à Parocho, in eorum absentia, prudenter determinata.

28 Qui privato oratorio ad supradictos effectus uti vult, debent ad suum arbitrium orare mentaliter, seu vocaliter pro unione principum christianorum contra infideles, eorumque contra dictos infideles victoria. Et sufficit quælibet brevis devota oratio etiam unius Pater, & Ave, & ejus omisso non esset regulariter nisi venialis, cum præceptum Pontificis sit in materia levi; Tambur. loc. cit. cap. 7. num. Henriquez, Avila, Trullench, Diana, & alii citati, & secuti à La-Croix loc. cit. dub. 11. art. 1. num. 9.

29 Secundò conceditur privilegium vescendi ovis, lacticiis, & carnis, diebus jejuniorum durante anno Bullæ. Item ut durante dicto anno intra ipsa Regis Hispaniæ regna (intelligi ubi promulgata Bulla), & non extra, carnis de consilio utriusque Medici temporibus jejuniorum totius anni, etiam Quadragesimalium vesci, ac pro eorum libitu ovis, & lacticiis. Itaque qui carnes comederint, servata in ceteris jejuniis ecclesiastici forma, dicto jejunio satisfecisse censentur. Excipiuntur ab indulgendo vescendi ovis, & lacticiis, quoad Quadragesimalia jejunia tantum, Patriarchæ, Primate, Archiepiscopi, Episcopi, & alii Superiores, vel inferiores Prælati, quælibet persona Regularis, & ex Secularibus illi, qui in presbyteratus Ordine constituti sunt, nisi fuerint sexagenarii.

30 Nomine utriusque Medici, de cujus consilio potest habens Bullam carnis vesci, intelligitur medicus spiritualis, & medicus corporalis. Pro medico spirituali venit non solum parochus, sed etiam Confessarius quilibet, etiam si non sit proprius, cum in foro conscientie omnes Confessarii repentent ut unum quid, nec requiratur, quod consilium detur in confessione, sed sufficiat, quod detur extra confessionem, ex quo Bulla confessionem actualem non requirit. Tambur. loc. cit. cap. 8. §. 1. n. 3. Gallæus loc. cit. cap. 6. dub. 45. La-Croix loc. cit. 15. art. 1. vers. Quoad ad minus. Pro medico corporali venit non solum doctrinam lauræ insignitus, sed etiam ubi non est talis medicus, nec ad illum facultas est recursus, ut in parvis locis, quælibet persona perita, & experta aliquam in infirmitatibus, aut languoribus cognitionem habens; Tambur. loc. cit. n. 4. Henriq. l. 6. cap. 23. La-Croix loc. cit. n. 4. ubi addit, quod qui pollet scientia, & conscientia, ad noscendum dubiam, potest carnis vesci absque alicujus medici declaratione, seu consilio; quia ideo consilium utriusque medicus requiritur, ex quo in propria causa non solet quis esse ita integer judex.

31 Pro usu carnis diebus jejuniorum requiritur causa, scilicet necessitas, & consilium utriusque medicus, si necessitas non sit patienti certa, & manifesta. Pro usu qu-

tem ovorum, & lacticiorum non requiritur causa, sed sufficit Bullæ privilegium. Nec potest dici, quod privilegium vescendi carnis de consilio utriusque medicus superfluum, cum etiam sine Bulla, quando necessaria est patienti dubia, possit qui de consilio utriusque medicus carnis vesci: non potest, inquam, id dici, quia ratione privilegii Bullæ, quamvis de consilio utriusque medicus vescatur carnis, is satisfaci præcepto, & dispensatione thesauri Ecclesie per Pontificiam Bullam ei facta, habet meritum jejunii, ac si carnis non vesceretur. Tambur. loc. cit. §. 1. num. 2. Felix Potest. loc. cit. num. 3876.

Ratione Bullæ Cruciatæ possunt omnes non excepti etiam sine consilio utriusque medicus vesci ovis, & lacticiis cunctis diebus jejuniorum etiam Quadragesimalium. Excepti autem quoad jejunia Quadragesimalia per Bullam communem sunt Patriarchæ, Primate, Archiepiscopi, Episcopi, & alii superiores, vel inferiores Prælati, & quælibet persona Regularis, & ex secularibus illis, qui in presbyteratus Ordine sunt constituti, qui tamen omnes possunt illis vesci, si fuerint sexagenarii, ut patet expresse ex verbis Bullæ adductis supra n. 29.

Notanter autem dicitur: Excepti per Bullam communem, quia ex prædictis exceptis per Bullam communem varii per allam Bullam Urbani VIII. quæ vocatur solet Bulla parva, seu Bulla lacticiorum, possunt vesci ovis, & lacticiis, etiam in Quadragesima, excepta hebdomada Sancta, quæ incipit à Dominica Palmarum inclusive, cum hebdomada constet ex septem diebus, & tales privilegiati per dictam Urbani VIII. Bullam lacticiorum sunt expressi in sequentibus Bullæ verbis: "Venerabilibus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis inferioribus Prælati, nec non Presbyteris secularibus dumtaxat, ut Quadragesimali tempore (hebdomada tamen majori excepta) ovis similiter, ac lacticiis pro eorum libitu uti, & vesci indulgentiam, & data elemosyna per Commissarium Generalem taxanda.

Taxa pro hac lacticiorum Bulla obtinenda est sequens: Pro Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis etiam Titularibus, & Abbatibus jurisdictione gaudentibus, sunt viginti quatuor regales, seu argentei castellani. Pro dignitatibus canonicis ecclesiarum cathedralium, vel collegatarum regales, seu argentei castellani octo. Pro illis, qui gaudent portionibus, & pro beneficiariis curam habentibus animarum, vel non habentibus, & quorum redditus annus ascendit ad scuta trecenta, regales, seu argentei castellani sex. Pro habentibus beneficia, capellanias, portiones, & quosvis redditus ecclesiasticos ascendentes ad scuta ducenta, regales, seu argentei castellani quatuor. Pro ceteris Clericis, & Presbyteris secularibus, regales, seu argentei castellani duo.

Regulares utriusque sexus non possunt uti Bulla lacticiorum quoad jejunia Quadragesimalia, cum ipsi sint quoad talia jejunia expresse excepti in Bulla communi, ut patet ex verbis adductis supra num. 29. Nec est eis tale privilegium concessum in parva Bulla lacticiorum, ut constat ex verbis adductis supra sub num. 33. Nec possunt ea uti Episcopi ex Ordine Minorum, quia Episcopi assumpti ex hoc Ordine, nisi specialiter dispensentur, tenentur adhuc ad vitam Quadragesimalem. Peyrin. tom. 3. cap. 14. num. 3. referens tres Summos Pontifices, nempe Paulum VI. Gregorium XV. & Urbanum VIII. cum tribus Episcopis dicti Ordinis Minorum dispensasse, & ipsum Urbanum VIII. in examine Patriæ Francisci Castellani pro Episcopatu Carpiensi, qui ad interrogationem: An factus Episcopus teneretur ad votum vite Quadragesimalis, respondit, non teneat, distulse, Errasti, teneris enim, & parum defuisse, ut excluderetur, nec voluisse cum ipso dispensare. Sic Felix Potest. tom. 2. p. 2. num. 1686. & sequent. cum Montoya, Ledes, & Vasquez, & tom. 1. p. 4. num. 3873. recte addens, quod tali Bulla de lacticiis, & ovis in Quadragesima uti possunt alii Episcopi Regulares, quia in ipsis prævaleat qualitas Episcopatus, cum dignus debeat ad se trahere minus digonum. Sic etiam Tambur. loc. cit. cap. 8. §. 5. num. 10. Trullench loc. cit. num. 9. & alii.

Car-

36 Cardinales Regulares nisi sunt Episcopi, non possunt uti dicta Bulla parva lacticiorum, quia in dicta Bulla non fit talis concessio parva lacticiorum, quia in dicta Bulla non fit talis concessio Regularibus, nec meræ dignitatis Cardinalatus, ut patet ex iisdem verbis adductis supra sub num. 33. Tambur. loc. cit. §. 5. num. 11. Felix Potest. loc. cit. num. 3873. Quævis tamen non sit improbabili contraria sententia, quod lacticiis, & ovis vesci possunt etiam Cardinales Regulares non Episcopi, in tantum non includuntur expresse in concessione parve Bullæ, in quantum non sunt expresse exclusi à concessione Bullæ communis, ut patet ex verbis utriusque Bullæ. Unde sicuti Regulares Episcopi possunt vesci ovis, & lacticiis in Quadragesima, quia in ipsis prævaleat qualitas Episcopatus, ita etiam Regulares Cardinales, quia in ipsis prævaleat qualitas Cardinalatus per regulam: Si id, de quo minus videtur inesse, inest, igitur, & de quo magis, adest. Multo magis, eod. de Sacrosanctis Ecclesiis, (Ad rem lex 11. tit. 14. p. 7.) & illa verba Bullæ communis, Et quælibet persona Regularis, possunt intelligi de quacumque persona Regulari adhuc in religione existenti, & non de assumptis extra religionem ad Cardinalatum &c. Hæc etiam sententia est valde carni indulgens.

37 Cardinales seculares non presbyteri per solam Bullam communem Cruciatæ vesci possunt ovis, & lacticiis per totam Quadragesimam, etiam in majori hebdomada, sicuti ceteri seculares, ut colligitur ex verbis ipsis Bullæ, & tenet Gallæus claus. 7. dec. 54. Tambur. loc. cit. §. 4. num. 7. Felix Potest. loc. cit. num. 3873. La-Croix loc. cit. dub. 13. art. 2. num. 6. & alii.

38 Novitii, & Novitæ cupiscumque religionis uti possunt privilegio Bullæ quoad usum ovorum, & lacticiorum in tota Quadragesima, quia non comprehenduntur in odiosis nomine Regularium, cum nondum professionem emiserint. Trullen. l. 1. §. 4. dub. 5. Tambur. loc. cit. n. 8. La-Croix loc. cit. n. 7. & alii passim.

39 Religiosi ordinum militarium etiam S. Joannis Hierosolymitani, si Bullam legitime sumant, hoc privilegium vescendi ovis, & lacticiis participant, ut patet in Summaria Bullæ vulgaris, quod fidelibus distribuitur. Tamb. l. c. n. 9. & 11. ubi subjungit, quod hoc privilegium concessum religionibus ordinum militarium intelligitur concessum non solum Equitibus, sed etiam Regularibus utriusque sexus earundem religionum, quia Pontifex includit in hoc privilegio omnes, qui sunt ordinis militaris. Sic etiam Mendo d. 18. n. 16. & 17. afferens Basilium, & Alfonsum restantes talem esse praxim. La-Croix l. c. n. 14. Gallæus claus. 6. dub. 8. ubi dicit hanc doctrinam prædicari in Conventu Sanctæ Mariæ de Monte Ordinis Militaris Sancti Joannis in Diocesi Toletana.

40 Omnes sexagenarii, sive Episcopi, sive Regulares, Presbyteri seculares, & quicumque alii habentes Bullam Cruciatæ possunt etiam in jejuniis Quadragesimalibus vesci ovis, & lacticiis; & annu sexagesimum sufficit, quod sit inceptus, quia in favorabilibus annis inceptus valet pro completo, cum favores sint ampliandi. cap. Odia 15. de regul. jur. in 6. (Leg. 2. tit. 2. p. 7.) La-Croix loc. cit. num. 10. Tambur. loc. cit. §. 4. num. 19. Uterque Sanchez, & multi alii apud Leandr. de præcept. Eccles. tract. 5. d. 8. quest. 17.

41 Tertio, conceditur privilegium quoad varias indulgentias, & participationem bonorum operum: Item prædicti Bullam sumentes, qui diebus jejunio non suppositis ad implorandum divinum auxilium pro unione, & victoria prædictis voluntarium jejuniis, vel si jejuniis impediti legitime fuerint, aliud opus pium arbitrio eorum Confessarii, vel Parochi assumpturum, & simul prædicti fuerint, dicto anno durante, quinquaginta anni, & totidem quadragesima de injunctis eis, quomodolibet debitis penitentis misericorditer in Domino relaxentur. & insuper omnium precum, elemosynarum, peregrinationum, etiam Hierosolymæ: & aliorum bonorum, quæ in universali militante ecclesia, & singulis ejus membris sunt, participet reddantur.

42 Dictum privilegium clare patet ex ipsis verbis; si

utem quæras, quid intelligatur per ipsos quinquaginta annos, & Quadragesimas &c. Vide verb. Indulgentia art. 14. Et si insuper scire desideres, quid intelligatur per participationem bonorum operum: Vide verb. Suffragia. Quarto, conceditur privilegium lucrandi indulgentias stationum Almæ Urbis: Item qui dicto anno durante in singulis diebus stationum Almæ Urbis quinquies ecclesiasticas, seu altaria, seu in illorum defectu quinquies unum altare devote visitaverint, precæque ad Deum pro unione, & victoria prædictis fuerint, omnes, & singulas indulgentias stationum intra, & extra muros prædictæ Urbis, tam pro se, quam pro modum suffragii pro defunctis, pro quibus visitaverint, consequentur.

Quenam autem, & quot sint, & quomodo acquirantur indulgentiæ stationum Urbis? Vide verb. Indulgentia art. 4. à num. 17. ad 19. & art. 6. sub n. 23.

Regulares utriusque sexus, licet sine Bulla nequeant lucrari indulgentias speciales à Bulla Pontificia concessas, possunt tamen sine dicta Bulla lucrari alias omnes sibi aliunde concessas; Habetur ex ipsa Bulla: Exceptis tamen istis, quæ concessæ sunt Ordinum Mendicantium Superioribus quoad eorum Fratres. Et ex declaratione Sacrae Congreg. Concil. quam refert Turanus p. 215. n. 5. his verbis: Ad instantiam Fratrum Minorum in regno Sicilia existentium, Sac. Cong. Conc. die 24. Martii 1640. respondit, Oratores gaudere indulgentiis à Sede Apostolica concessis, etiam si Cruciatam non acceperint. Habetur in Archivo Procurat. Reform. S. Francisci Transylvanici fol. 78. & refert Felix Potest. loc. cit. n. 3883.

Cruciatæ hujus Bullam ante, vel post suscipere non est necessarium ad consequendas in regnis Hispaniarum indulgentias Jubilei, quæ à Summis Pontificibus concessæ consueverunt. Sac. Cong. S. R. E. Cardinalium negotiis indulgentiarum præfata, approbatae Urbano VIII. sub die 8. Febr. 1631. apud Barbosa in Summ. Apostolicarum decision. verb. Cruciatæ Sanctæ n. 5.

Quinto, conceditur maximum privilegium circa absolutionem à reservatis, & acquisitionem indulgentiæ plenariæ semel in vita, & semel in articulo mortis: Item quo omnes, & singuli prædicti prius ad Deum confidere, & efficacius divinum auxilium implorare possint, conceditur, ut possint eligere quemcumque presbyterum, secularem, vel regularem ex approbata solum Ordinario, & ab eo quorumcumque peccatorum, etiam censurarum, etiam Sedi Apostolicæ reservatorum, & reservatarum plenariam indulgentiam, & remissionem semel in vita, & semel in articulo mortis, aliorum vero Sedi Apostolicæ non reservatorum, aut reservatorum toties quoties confitebuntur, absolutionem, & remissionem mediante salutari penitentia secundum cultum parum indigentiam obtinere; dummodo, ubi necessaria erit, per ipsos, vel dato impedimento per heredes, aut alios satisfactio fiat. (Vide verb. Approbatio art. 1. in add. nov. incip. Tempore.)

Confessarius eligendus virtute Bullæ Cruciatæ debet esse approbatus ab ordinario loci, ubi fit, & excipitur confessio; nec sufficit, quod fuerit approbatus in aliis diocesis. sic pluries declaravit Sac. Cong. Conc. & signanter in Valentina relata à Rodriguez in Bulla Cruciatæ §. 9. num. 5. & in Hispanensi confirmata à Paulo V. die 11. Octobris 1611. & in alia Hispanensi 16. Febr. 1675. & expresse declaravit Innoc. XII. die 19. April. 1700. constit. incip. Cum sit, ibi: "Adeo ut Confessarii, tam seculares, quam regulares, quicumque illi sint, in vindexta Bullæ Cruciatæ à Penitentibus ad audiendas confessiones hujusmodi audire valeant sine approbatione Ordinarii, & Episcopi diocesis loci, in quo ipsi penitentes degunt, & Confessarios eligunt, vel ad excipiendas Confessiones requirunt. Nec ad hoc suffragari approbationem semel, vel pluries ab aliis Ordinariis aliorum locorum, & diocesum obtenta; etiam si penitentes illorum Ordinariorum, qui Confessarios electos approbassent, subditi forent."

Parochus tamen unius loci ubique terrarum est eligibilis in Confessarium, quia approbatus est pro omni ecclesia, Idem dicitur de eo, qui habens jurisdictionem

nem

nem ordinariam est superior Parocho. Bulla Cruciatæ nihil concedit Confessario circa approbationem, sed confert illi electo jurisdictionem; quod satis ostendat ipsa verba Bullæ assentire, posse accipientem illam eligere unum Confessarium ex approbatis ab Ordinario in ordine ad ea privilegia absolutionis, & commutationis votorum ibi contenta, quare supponit approbationem requisitam à Tridentino, neque huic vult Pontifex in aliquo derogare. Tridentinum autem indefinite asserit, parochiale beneficium habentem posse confessiones audire, in quo jus novum erga Parochos non introducit; juxta antiquum autem poterat Parochus ubivis audire confessiones, ergo & nunc potest. Et merito, nam Parochus est minister publicus ecclesiæ, ab illaque approbatus; unde etiam potest non solum in sua parochia, sed in tota diocesi confessiones audire, hoc ipso quod Parochus fit, quamvis diversam approbationem non habeat respectu reliquæ diocesis. Ita communis apud Mendo in Bull. Cruc. disp. 22. c. 2. in append. disp. 2. n. 123. & disp. 5. n. 130. ¶

49 Confessarius electus ab habente Bullam Cruciatæ potest anno Bullæ durante ipsum absolvere pro foro interno ab omnibus casibus, & censuris reservatis, tam Episcopo, quam Summo Pontifici, excepta hæresi formali, & externa, etiam occulta. Cum hac tamen intelligentia, quod pars læsa, si detur, sit satisfacta, vel per se ab ipso penitente, vel dato impedimento per suos hæredes, aut alios, & quod ipse penitens a casibus reservatis Episcopo absolvi possit toties quoties, sicuti etiam toties quoties a casibus reservatis Pontifici si sint publici, & à casibus autem reservatis Pontifici si sint publici, & à casibus in Bulla Censæ contentis sive sint publici, sive occulti, potest absolvi semel tantum in vita, & semel in articulo mortis per primam Bullam, & iterum secundo, si secundam, seu aliam Bullam accipiat. Non vero tertio, si tertiam Bullam sumeret, cum pro se non possit Bulla Cruciatæ accipi, nisi bis singulo quoque anno, ut patet ex dictis supra n. 20.

50 Cruciatæ Sancta laicis, & clericis secularibus cujuscumque status, gradus, & conditionis, etiam speciali nota dignæ, quoad casus reservatos, hæresi excepta, contentos non nisi in foro conscientie, non autem in foro externo suffragatur. Urban. VIII. const. 105. incip. In specula, ut in n. seq. ¶ Hinc etiam facultas concessa in eadem Bulla Cruciatæ de absolutione à censuris obtinenda, valet tantummodo pro foro interno, ut patet ex cit. Urbani VIII. const. mox afferenda; quarum constitutiones Hispanicæ aliter statuentes rejiciendæ sunt; Benedic. XIV. de Synod. dioces. l. 7. cap. 65. §. 7. ¶

51 Regulares, & Moniales non possunt vi Bullæ Cruciatæ eligere sibi Confessarium quoad casus reservatos. Sic expresse declararunt plures Summi Pontifices, & signanter S. Pius V. const. 132. incip. Exponi nobis, Clemens VIII. const. 60. incip. Romani Pontificis, & Urbanus VIII. const. 105. incip. In specula, ibi: In &c. Nos &c. ¶ Motu proprio &c. Concessionem S. Cruciatæ, quæ respectu facultatis hujusmodi etiam laicis, & clericis secularibus cujuscumque status, gradus, & conditionis, etiam speciali nota dignæ, quoad casus reservatos, etiam in Bulla Censæ (hæresi excepta), contentos non nisi in foro conscientie, non autem in foro externo suffragatur, aliorumque indultorum hujusmodi quantum ad prædictum articulum eligendi Confessarium, & absolventi prædictos a casibus reservatis, cum fratribus, & monialibus prædictis Fratrum Predicatorum, & aliorum quorumcumque ordinum &c. locum minime habuisse, neque habere, neque illis ullo modo suffragari potuisse, neque posse &c. sed nostræ intentionis fuisse, & esse, quod iidem fratres, & moniales quantum ad sacramentum Penitentiae, &c. ordinariæ dispositioni suorum Prælatorum, & Sedis Apostolicæ quoad sibi reservata subiecti sint, earumdem tenore præsentium perpetuo declaramus &c. ac irritum, & inane si secus &c. Datum Romæ &c. 16. Junii 1630.

52 Cruciatæ vigore, & facultatis in ea concessæ non possunt moniales alios Confessarios præter eos, qui ad

audiendas ipsarum monialium confessiones ab Ordinario approbati fuerint, eligere. Sacr. Congreg. Conc. apud F. Emman. in explicat. Bullæ Cruciatæ §. 9. num. 24. ubi ejus addit. sect. 2. num. 30. & Barbosa in Summ. Apost. decis. verb. Cruciatæ sancta. Vide verb. Approbatio art. 3. a. n. 5. ad 12.

Sexto, conceditur privilegium quoad commutationem votorum. ¶ Item sumentibus Bullam conceditur vota omnia, ultramarino, castitatis, & religionis exceptis, in aliquod subsidium hujus expeditionis per eundem Confessarium mutari. ¶

Ex quibus verbis clare patet, quod Confessarius electus ab habente Bullam potest ei commutare (non autem dispensare) omnia vota etiam jurata, exceptis tribus, nempe castitatis perpetuæ, ac perfectæ, voti simplicis religionis, & peregrinationis in Jerusalem devotionis causa.

Hinc talis potestas se extendit etiam ad vota jurata. ¶ Item ad vota in favorem tertii facta, & nondum acceptata; secus si essent acceptata. Item ad promissiones factas Sanctis. Item ad vota de non petenda commutatione, & dispensatione votorum. Item ad vota castitatis, & religionis, quando sunt penalis, quando sunt conditionata, & quando emissa sunt ex metu, & alia hujusmodi. Vide verb. Jubilæum art. 2. a. num. 35. ad 49. & discurre ut ibi salva proportione.

Dicta votorum commutatio potest fieri etiam extra confessionem, nec ad eam requiritur alia causa præter aliquod subsidium præstandum pro belli expeditione contra infideles. La-Croix loc. cit. dub. 16. art. 1. quest. 2. & 3. cum aliis ibi allegatis. Felix Potest. loc. cit. n. 3861. & alii. Vide verb. Jubilæum art. 2. a. num. 64. ad 67. & verb. Votum art. 3. n. 128.

In commutatione votorum imponenda est à Confessario personæ voventi aliqua elemosyna in subsidium Sanctæ Cruciatæ, quæ elemosyna, si votum non habeat annexam aliquam expensam in ipsius adimplentione faciendam, debet à Confessario taxari juxta qualitatem, & commoditatem voventis. Si autem habeat annexam expensam, elemosyna debet esse tanta, quanta esset expensa facienda pro adimplentione voti, & regulanda est juxta dicta sub verb. Votum art. 3. a. n. 42. Vide ibi.

Septimo, conceditur Commissario Cruciatæ facultas suspendendi indulgentias: ¶ Item prædicto Commissario datur facultas, ut suspendere possit, dicto anno durante, omnes similes, aut dissimiles indulgentias, & facultates ab eisdem, & à Sede Apostolica, vel ejus auctoritate concessas quibusvis ecclesiis, monasteriis, hospitalibus, piis locis, universitatibus, & singularibus personis in regnis, insulis, terris, locis, & dominiis præfatis &c. Et paulo post: Ita ut interim neque publicari, neque prædicari possint, neque publicatæ cuiusvis hominum communiter, vel divisim suffragentur. ¶ Exceptis tamen concessis Ordinum Mendicantium Superiorioribus quoad eorum fratres. Item dicto Commissario conceditur etiam facultas, ut ipse per se, vel per alium, vel alios (quantum, & quoties sibi videbitur) indulgentias, & alias gratias per eum suspendas in favorem illorum, qui presentium gratiarum in hanc causam pro religionis defensione concessarum, participes effecti fuerint, revalidare absque alio præmio possit. ¶

Virtute dictæ facultatis sibi à Papa concessæ Commissarius Generalis Sanctæ Cruciatæ suspendit pro toto anno publicationis Bullæ cunctas indulgentias, & gratias in locis omnibus, ubi fit Bullæ promulgatio, exceptis illis concessis Ordinum Mendicantium Superiorioribus quoad eorum Religiosos. Ex postea ad animandos fideles ad erogandam elemosynam in Sanctæ Cruciatæ subsidium revalidat cunctas ante suspensas indulgentias, & gratias pro accipientibus Bullam, media erogatione taxatæ elemosynæ.

Non potest tamen dictus Commissarius suspendere indulgentias, & gratias concessas regularibus utriusque sexus, ut constat ex allatis Bullæ verbis: ¶ Exceptis tamen concessis Ordinum Mendicantium Superiorioribus quoad eorum fratres, ut patet ex dictis supra num. 45.

An

61 An autem per promulgationem Bullæ Cruciatæ suspendantur facultates aliquæ concessæ regularibus, v. gr. facultas, quam habent, absolventi à casibus reservatis, commutandi vota, dispensandi in quibusdam rebus, & alia similes facultates? Variant Doctores: Suspendi enim tenent Navarrus, Lopez, Acosta, & Trullench apud La Croix loc. cit. dub. 13. art. 3. num. 13. Non suspendi autem docent plerumque decem & octo Auctores, quos citat, & sequitur Mendo disp. 29. num. 63. & La Croix loc. cit. ubi ex ipso Mendo addit: S. Pium V. consultum respondisse, mentem suam non esse revocare per Bullam hæc privilegia, & expressit anno 1571. In privilegiis Ordinis Predicatorum, & putandum est hunc fuisse, & esse animum reliquorum Pontificum. Et de facto teste Tamburino loc. cit. cap. 14. num. 7. talis est praxis timoratorum Religiosorum, qui suis prædictis privilegiis utuntur sine scrupulo, etiam in ordine ad secularis non habentes Bullam, quæ continua praxis potuit certo legitimum introducere consuetudinem, quæ est optima. Legum interpretes: l. Si de interpretatione 37. ff. de legibus, cap. Cum dilectus 8. de consuetudine. (Vid. verb. Archidiaconus, pag. 213. vers. Cum: verb. Archiepiscopus, pag. 225. vers. Lex: ut verb. Dispensatio, pag. 79. vers. Quamvis: in add. hisp. novis.)

62 Indulgentiæ, & gratiæ Jubilæi possunt à quibuscumque consequi etiam sine Bulla, non obstante suspensione indulgentiarum &c. facta à Commissario Generali Cruciatæ. Vide supra num. 46. Decretum Sacre Congreg. indulgentiarum, & approbationem ad id factam ab Urbano VIII.

63 Ut solemnius fiat Bullæ Cruciatæ promulgatio, Commissarius Generalis ex facultate sibi à Papa concessa, suspendit interdictum locale à quocumque Judice positum per octo dies ante, & per octo post promulgationem; Unde probabile est, dictam interdicti suspensionem extendi usque ad 17. dies, cum dies promulgationis, ex quo favorabilis non videatur includi in illis 16, sed excludi ab illis, & ampliari ad 17. arg. cap. Ad 15. de regulis juris in 6. ibi: Odiâ restringi, & favores convenit ampliari. (L. 2. tit. 2. p. 7.) Mendo loc. cit. disp. 39. n. 2. La Croix loc. cit. dub. 17. art. 4. num. 1. & alii. Non suspenditur autem à dicto Commissario interdictum personale particulare, quia hoc interdictum non obstat solemnitati promulgationis Bullæ, qui est finis intentus in suspensione interdicti, Mendo loc. cit. num. 12. La Croix loc. cit. num. 5. & alii.

64 Octavo, conceditur Commissario Generali facultas faciendi compositionem super omnibus male habitis, illicite retentis, aut usurpatis, quando eorum dominus omnino ignoratur. Hæc sunt verba Pontificis in Bulla compositionis: ¶ Ut possit Commissarius componere super illicitè habitis, nec non super medietate legatorum omnium, quæ propter male ablata facta sunt, si legatarii per annum in exactione negligentis fuerint, ac restituri illis, vel facta erunt (hoc est quæ invenientur jam esse facta), & quæ dicto anno durante fuerint, si legatarii inveniri non poterunt; nec non super male ablati, & per usurariam prævitatem, aut aliter male acquisitis, si in omnibus præmissis casibus (præterquam dictæ annualis negligentie personæ, quibus restitutum, seu solutio faciendæ est (præstato pro restitutorum juramento de diligentia per eum facta pro inveniendo legatario, seu creditore, & minime invento) non reperiantur, possit, inquam, Commissarius componere, & ita debitoribus liberari: Et paulo post: Ita etiam datur facultas eidem Commissario componendi cum eis, qui ad restitutionem fructuum ex omissione horarum canonicarum tenentur, ita ut quantitas compositionis pro medietate ecclesiis, vel aliis locis, quarum, vel quorum ratione horas prædictas recitare debent, & pro altera medietate in subventionem hujus negotii detur. ¶

65 Compositio igitur generaliter loquendo fieri potest in omnibus casibus, in quibus certum est faciendam esse restitutionem, sive ratione rei malè acceptæ, sive ratione injustæ acceptionis, & retentionis, sive ratione damni illati, sive ratione contractus, concurrentibus tamen duabus conditionibus, nempe quod facta debita diligentia dominus certus, aut ejus hæres non invenitur, & quod bona restituenda, non fuerint ablata, & retenta ex confidentia hujus Bullæ; Communis. ¶ Si jam facta legitima compositione debitor in notitiam certam veniat creditoris, tenetur restituere totum id, in quo factus est ditor, quia Papa per Bullam compositionis non intendit juri alieno præjudicare; Unde illam dando concedit sub conditione, si, seu donec Dominus non invenitur. Sic Rodriguez, Villalobos, Ludovicus à Cruce apud Trullench lib. 3. dict. num. 5. Felix Potestas loc. cit. num. 3868. & alii contra Henric. Bannez, Trullench, La Croix, & alios volentes talem debitorem ad nihil amplius obligari in foro conscientie. Si autem debitor bona fide jam omnia talia bona consumpsit, ad nihil tenetur in foro interno conscientie, ut tenent Doctores utriusque sententiæ. At pro foro externo (quamvis etiam in hoc foro ad nihil amplius teneretur, cum compositio sit facta auctoritate Papæ potentis liberare, atque sine ulla conditione, & restrictione absolute liberantis debitorem) possit ipse debitor à Judice cogi ad restituenda talia bona creditoris comparenti, cum in foro externo debeat constare eam compositionem fuisse legitime expeditam, & hoc sit valde difficile, ex quo possit creditor dicere compositionem non fuisse factam super suo credito, non fuisse præmissam debitam diligentiam, & hujusmodi: ideo possunt ad id à Judice cogi, & consequenter quamvis talis compositio possit procedere in utroque foro propter adductam rationem, regulariter non prodest nisi in foro interno. Sic Tambur loc. cit. num. 11. 12. & 13. cum Trullench, Barbos. & aliis ibi allegatis. Felix Potestas loc. citat. vers. Hoc autem. La Croix loc. citat. cap. 2. artic. 2. quest. 1. & alii.

diligentia dominus certus, aut ejus hæres non invenitur, & quod bona restituenda, non fuerint ablata, & retenta ex confidentia hujus Bullæ; Communis.

Item compositio fieri potest super legatis, cum hæc tamen advertentia, quod si legata fuerint facta pro exoneranda conscientia à bonis male habitis, seu ablati, & legatarii conscii, seu moniti de talibus legatis negligentis fuerint per annum integrum in exigendis ipsis legatis, tunc hæredes possunt se componere super medietate totius summæ legatæ. Si autem legata facta fuerint non pro exoneranda conscientia, sed pro alia pia causa, tunc si hæredes legantis facta debita diligentia invenire, seu scire non possint legatarios, possunt se componere quoad totam summam legatam accipiendo tot Bullas, quod requiruntur ad ratam quantitatis summæ legatæ. Communis.

Item compositio fieri potest super fructibus beneficiorum, & aliorum reddituum ecclesiasticorum male perceptis, & restitutioni obnoxii ratione omissionis horarum canonicarum, seu ratione non recitati officii divini cum erogatione tamen elemosynæ taxatæ; ut infra dicitur sub num. 76. Vide ibi.

Non potest tamen fieri compositio super distributionibus injuste perceptis, quia istæ habent certos dominos, quibus debeant restitui, nempe choro interestentes, seu assistentes. Communis.

Nec potest fieri compositio super missis celebrandis pro elemosynis acceptis, quamvis debitor non recorderetur, à quibus acceptæ, & nec pro quibus debeat applicare, quia hic satisfaciet offerendo sacrificia pro illis, qui elemosynas erogaverunt, seu pro quibus debet. Communis.

Compositio fieri potest solum usque ad determinatam summam, nempe usque ad summam tercentorum scutorum Hispanicæ, seu tercentorum scutorum, & viginti unius cum tarenis octo, & granis novem monetæ siculæ, aut aliter juxta illius, quod vocant Cambio diversiatem, aut duorum millium nongentorum quadraginta, & unius argenteorum, seu regalium, & sex maravedisiorum, cum quinquaginta tamen Bullis compositionis acceptis, quia per unam Bullam non potest componi, nisi summa quinquaginta regalium, seu argenteorum, & viginti, & octo maravedisiorum. Unde pro componenda tota summa dictorum duorum millium nongentorum quadraginta, & unius argenteorum, seu regalium, & sex maravedisiorum, quinquaginta debent sumi Bullæ compositionis, quæ singulis annis omnes accipi possunt, si-